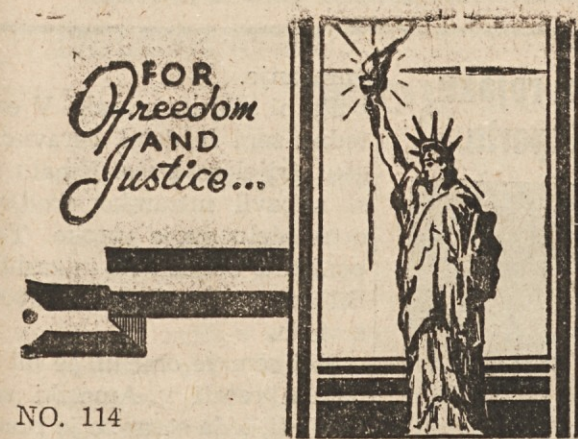

NO. 114

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLYServing Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco,
Pittsburgh, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, Winnipeg, Denver, Indianapolis, Florida, Phoenix, Elly, Pueblo, Rock SpringsSLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

LETO LXXX — vol. LXXX

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY MORNING, AUGUST 10, 1978

Novi grobovi

Krist Stokel

V Western Reserve negovališču v Kirtlandu je umrl 87 let stari Krist Stokel s 1875 Braeburn Park Drive v Euclidu, vdova, prvi poročen z Mary, roj. Sivec, umrl leta 1931, drugi z Jennie, roj. Brebenc, umrl leta 1977, oče pok. Olge, Stanleyja (Elkhart, Ind.), Edwarda (Birmingham, Mich.), Caroline Kodramaz (Mrs. Albin) (Willowick) in Paule Jerina, 16-krat stari in 1-krat prastari oče. Pokojni je bil rojen v vasi Velike Žablje pri Ajdovščini v Sloveniji, od koder je prišel v ZDA. Zaposlen je bil 34 let pri Fisher Body Corp., dokler ni stopil leta 1955 kot predelavec v pokoj. Bil je član SNP št. 28 (43 let predsednik), ADZ št. 7, več let direktor in prvi upravnik Slovenskega doma na Holmes Avenue, ponovno v upravi Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue in njegov "mož leta" za 1967, letos pa "mož leta" Slovenskega doma na Holmes Avenue, član in prvi predsednik Kluba slovenskih upokojencev v Euclidu, organizator in predsednik Federacije klubov slovenskih upokojencev, član balinarskih klubov. Pogreb bo v soboto ob 11. dopoldne iz Želetovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. na Lakeview pokopališču. Družina bo hvala za prispevke Slovenskemu starostnemu domu na Neff Road v pokojni nekovi spomin. Na mrtvaški oder bo položen danes popoldne ob dveh.

Antonia Kovacic

V Euclid General bolnišnici je po dolgi bolezni umrla 83 let stara Antonia Kovacic s 18100 S. Waterloo Road, roj. Vicić v vasi Harije pri Ilirski Bistrici, od koder je prišla v ZDA leta 1928, vdova po leta 1975 umrlem možu Johnu, mati Antonie Mezgec in Jennie Kovacic, stara mati Franka (Eastlake), prastara mati Michaela, sestra Mary Jagodnik (Ill.), pok. Jožeta Vicića in pok. Jennie Veldin. Pokojna je bila članica SNP št. 53. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. v soboto ob 8.15, v cerkev Marije Vnebovzete ob 9., nato na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaški oder bo položena nocoj ob sedmih.

Frank E. Skully

Pretekli tork zvečer je umrl 69 let stari Frank E. Skully na svojem domu v Willowicku, mož Rose, roj. Sorsek, oče Franka J., 2-krat stari oče, brat Augusta, pok. Hermana, Edwarda, Jean Miklavz in Ann Maag, zaposlen do upokojitve kot strojnik pri Maccos Chemical Co. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. v soboto v cerkev sv. Marije Magdalene na Vine St. ob 10. dopoldne, nato na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaški oder bo položen nocoj ob sedmih.

Josephine Woytow

Zadeta od srčne kapi na svojem domu, 1438 E. 172 St., je umrla po prevozu v bolnišnico 62 let stara Josephine Woytow, roj. Stawacz, žena Michaela, mati Dolores Sfero, Patricie Bimler in Marjorie Pasavard.

Vremenski prerok

Postopna razvedritev, možnost krajevnih neviht, najvišja temperatura okoli 78 F (26 C).

Za orožje 36 milijonov

Kongres je odobril za orožje skupno 37 milijonov dolarjev, v vsoto je vključil tudi stroške za gradnjo nove jedrske letalonosilke.

WASHINGTON, D.C. — Kongres je pretekli petek končal delo na odobritvi sredstev za orožje in opremo narodne obrambe. Skupno je za to določil 37 milijonov dolarjev, 1,5 milijona več kot je predložila vlada, 1 milijon več, kot je Senat prvotno izglasoval in 1 milijon manj, kot je izglasoval prvotno Predstaviški dom.

Predsednik Carter je proti gradnji nove jedrske letalonosilke, ki bi stala 1,9 milijona, hvala za 20,6 milijonov več za preiskovanje usposobitve Boeing 747 letal za nosilce manevrirskih raket. Pooblastilni zakon je kompromis med obema zbornicama, denar zanj pa bosta morali ti kasneje odobriti s posebnim nakazilnim zakonom.

Od celotne vsote 37 milijonov je določenih 24,6 milijonov za orožje in opremo, 12,2 milijona za raziskave in razvoj ter 96,5 milijonov za civilno obrambo. Za gradnjo vojnih ladij je bilo odrejenih 6,1 milijonov dolarjev, za gradnjo letal pa 7 milijonov. Kongres je določil, da naj bo v oboroženih silah 2,055,750 ljudi, od tega 775,800 v armadi, 523,550 v vojni mornarici, 190,000 v marinskem zboru in 566,400 v Letalskih silah.

Letošnja turistična sezona v Jugoslaviji je na višku. Seveda na obračun bo treba še počakati. Lanski ve povedati, da je Jugoslavija zaslužila s turizmom 1,2 milijarde dolarjev. Njeni sosedji Avstrija in Grčija, ki imata približno enako ozemlje za gojenje turizma, sta se bolje odrezali. Avstrija je zaslužila tri milijarde dolarjev, Grčija 2,1 milijarde. Rezultat priliva turističnih deviz nedvomno kaže, da je v Jugoslaviji nekaj najraje, kajti le preveč zaostaja za svojima sosedama. Ker je v Jugoslaviji na voljo 970,000 turističnih postelj, bi to pomenilo, da je vsaka postelja prinesla na leto komaj \$135, kar je zelo malo.

V Sloveniji se pritožujejo, da število tujih turistov že nekaj let stalno pada. Med razlogi za ta pojav navajajo, da so hoteli preveliki, tovarniški, kjer je človek le številka, deloma pa naj bi bile upadanje krive tudi slabe ceste. Pa je Slovenija skoraj v celoti primerna za turizem. In vendar priliv deviz ne doseže niti sto milijonov dolarjev, ko bi se lahko povzpela na kakih petsto.

Slovenske ceste so v pri-

Na poli proti Veneri

ZDA so poslale proti Veneri vesoljsko vozilo Pionir Venus 2, ki bo skušalo prodreti debelo, vroče ozračje, ki obdaja ta planet.

CAPE CANAVERAL, Fla. — V Kennedy vesoljskem središču so pretekli tork pognali proti planetu Veneri vesoljsko vozilo Pionir Venus 2, drugo v letošnjem letu, s ciljem, da pregleda debelo plast plinov, ki obdaja Venero ter zapira pogled na njeno površino.

Pionir Venus 2 bo predvidoma dosegel Venero 9. decembra 1978, pet dni kasneje kot Pionir Venus 1, ki bo tedaj krožil okoli planeta. Naprave obeh vesoljskih ladij bodo skušale zbrati čim več podatkov in razrešiti vrsto vprašanj, na katera doslej nimamo odgovorov.

Pionir Venus 2 je dejansko butara petih vesoljskih ladij, katerih vsaka naj bi se spustila posebej v ozračje Venero. To je 100-krat gostejše od zemeljskega in tako vroče, da bi se v njem raztopile (900 F.) nekatere kovine.

Brežnjevi izrazil sožalje ob smrti papeža Pavla VI.

MOSKVA, ZSSR. — Predsednik ZSSR Leonid I. Brežnjev je v posebni brzojavki izrazil Vatikanku sožalje ob smrti papeža Pavla VI.

V njej pravi: Prizadevanje papeža Pavla VI. za mir, detento, končanje oboroževalne tekme bodo ohranila v spominu vsa ljudstva dobre volje.

Egipt je bil naseljen že pred 180.000 leti

Skupina egiptovskih arheologov je našla v bližini mesta Kom Ombo na jugu Egipta ostanke prazgodovinskega človeka, starega okoli 180.000 let.

Geologi, ki so raziskovali nekdanjo strugo Nila, so našli človeške kosti v votlini, izdolbeni v skalni steni blizu reke.

merjavi s cestami Zahodne in Srednje Evrope — in od tam je večina turistov — slabe, revno oskrbovane, kar nujno odvrta del turistov. Nujno bi bilo čimprej dograditi štiriposovnico od Šentilja do Kopra in Gorice ter štiriposovnico od Jesenice do Brežic. To je najmanj, kar je treba narediti, sicer se bodo turisti Slovenije vedno bolj izogibali.

Velika kriza obstaja tudi v železniškem prometu. Hitrost vlakov na slovenskih progah je komaj polovična od podobnih vlakov v Srednji in Zahodni Evropi. Voznja od Jesenice do Brežic traja še vedno več kot 4 ure, od Šentilja do Trsta celo več kot sedem! Splošno je tudi znano, da so jugoslovanske vlakovne kompozicije v slabem stanju, tako tehnično kakor glede čistoče.

Zračni promet s tujino je skoraj nujno vezan na podjetje Jugoslovanski aerotransport (JAT). Ta pa ima dokaj slab sloves tako zaradi hudih zamud kakor zaradi slabe postrežbe. Proti JAT-u so, pogosto obtožbe, da ga v glavnem vodijo Srbi. Bolj kot to moti dejstvo, da so na ključnih položajih le taki, ki

V spopadu s skrajneži 'MOVE' v Philadelphiji 1 mrtev in 13 ranjenih

Po 15 mesecih je policija s silo zasedla dvonadstropno razpadajočo hišo, v kateri se je udrila skupina skrajnežev "MOVE" in osmrjajala okoli.

PHILADELPHIA, Pa. — Skupina skrajnežev MOVE se je naselila še lani v stari, zapušteni hiši in tam živel v nesnagi in umazaniji. Ko so na pritožbo sosedov prišli zdravstveni nadzorniki, jih v hišo niso pustili. To je privedlo do spora med prebivalci hiše skupine MOVE ter med oblastmi.

Oblasti so skušale skupino, v kateri so bili poleg moških tudi ženske in otroci, spraviti mirnim potom iz razpadajoče hiše. Zaprli so ji vsako oskrbo s hrano in drugimi potrebščinami v upanju, da jo bo to privedlo k predaji in odhodu. Uspeh je bil le delen, hiša je ostala s svojimi prebivalci v nadlego vsej okolici.

Pretekli tork je policija končno prišla z buldožarjem in odstranila s silo ograjo, ki so jo stanovalci hiše v obrambo postavili okoli te, in pozvala prebivalce, naj hišo zapuste. Ti so nepričakovano začeli streljati iz kletnih oken na policijo, ki je na strele odgovorila s svojim strelnim orožjem. Predno so se stanovalci predali, je bil en policaj mrtev, 13 oseb pa ranjenih. Oblasti so izjavile, da bodo vseh 12 prijetih članov MOVE obtožile umora. V hiši so dobili 15 kosov strelnega orožja, med njimi 45 mm strojnico in dve 30 mm avtomatični puški.

Inflacija še vedno prva

WASHINGTON, D.C. — Trgovski potniki sodijo, da je inflacija še vedno na prvem mestu skrbi javnosti, četudi izgleda, da je njen pritisk v juliju nekaj popustil v razmerju z junijem.

so partijsko zgrajeni. Tehnična in trgovska sposobnost sta drugotnega pomena. Potem pa pride do takih katastrof, kot je bila ona nad Zagrebom, kjer sta trčili domače in tuje potniško letalo.

Slovenija bi morala biti nujno bolje povezana z letalskimi progami na Zahod, a to ni v programu JAT-a. Toda slovenska republika bi morala nujno vztrajati pri tem, da bi dobilo letalsko podjetje Inex-Adria večjo vlogo. To podjetje, ki sicer ni izključno slovensko, ima svoj sedež v Ljubljani. Pogled na redni vozni red tega podjetja pa je prav žalosten. Zadovoljiti se mora s domačimi progami. V oskrbi ima celo prago Skopje-Titograd-Sarajevo-Dubrovnik, ki je gospodarsko slabotna in se v Ljubljani niti ne dotika. Ker ima velik del Slovenije bliže do Zagreba kot do Brnika pri Ljubljani, bi moralo biti zagrebško letališče tudi delno izhodišče za Inex-Adrijo, pa ne dobi dovoljenja za to.

V gradnji hotelov so v Sloveniji in še posebej v Primorju kar lepo napredovali. Kar šepa v Sloveniji, je predvsem odnos turističnega osebja do gostov. Postrežba je počasna,

BEGIN IN SADAT PRIDETA NA RAZGOVORE V AMERIKO

Predsednik ZDA Carter je v osebnih pismih povabil predsednika vlade Izraela Menachema Begina in predsednika Egipta Anvarja Sadata v ZDA na skupne razgovore o iskanju miru na Srednjem vzhodu. Carterjeva pisma je obema osebno izročil državni tajnik Cyrus R. Vance tekom svoje zadnje poti na Srednji vzhod, s katere se je vrnil včeraj. Sestanek se bo začel 5. septembra v Camp David in bo trajal dva do tri dni.

WASHINGTON, D.C. — Bela

hiša je pretekli tork objavila, da je predsednik ZDA Jimmy Carter povabil predsednika izraelske vlade Menachema Begina in predsednika Egipta Anvarja Sadata za 5. september v ZDA, kjer se bodo skupno razgovarjali v Camp David o položaju na Srednjem vzhodu in iskali pota k dosegu sporazuma med Izraelom in njegovimi arabskimi sosedi. Oba sta vabilo sprejela, četudi je predsednik Sadat zadnje nedelje v juliju izjavil, da ne vidi smisla v nadaljevanju neposrednih razgovorov z Izraelom, dokler ta ne pristane na vrnitev vsega v juniju 1967 zasedenega arabskega ozemlja.

Menachem Begin je v Izraelu, ko je potrdil sprejem povabila v ZDA, dejal, da ni Izrael sprejel nobenih egiptovskih "pogojev" za neposredne razgovore Begina in Sadata v ZDA. Razgovore same je označil za dobrodošle.

ZDA postanejo poln udeležene pogajanj

Egiptski predsednik Anvar Sadat je v Aleksandriji rekel, da je sprejel Carterjevo povabilo v ZDA in na razgovore s njim ter z Beginom, ker so se ZDA obvezale, da bodo "sprejele pri pogajanjih polni delež".

Državni tajnik Cyrus R. Vance, ki ima brez dvoma precej zaslug, da sta Begin in Sadat pristala na neposredne razgovore,

brezosebna, neprijazna, račun pa zaslojen in mnogokrat že na meji goljufije. V takem ozračju se turist enostavno ne počuti dobro. Občutek ima, da je v hotelu nezaželen.

Seveda je tudi odnos med delodajalcem in strežnim osebjem neprimeren in tega zlepa nobena teorija o samoupravljanju in njegovih "Tozidih" ne bo spremenila. Vse kaže, da so zaslužki osebja premajhni in to se potem odraža v prej omenjenih hibah. Rešitev bi bila morda v tem, da bi manjši objekti prešli v zasebno last. V Italiji in Avstriji so prav manjši objekti dvignili turizem in z njim povezane dohodke. Stvar postane bolj zapletena, ko gre za velika hotelska podjetja, saj ta preživljajo krizo tudi v demokratskih državah. Glavni vzrok je pač ta, da postaja delovna sila silno draga, storilnost pa je začela pešati.

Na koncu se en zanimiv podatek: v letu 1977 so jugoslovanski turisti potrošili v inozemstvu eno milijardo dolarjev. Če upoštevamo, da so turisti lani v Jugoslaviji pustili 1,2 milijarde, je Jugoslaviji ostalo od turizma le skromnih 200 milijonov dolarjev.

re, je priznal, da so ZDA pripravljene postati "polni udeleženci" pri mirovni pogajanjih, vendar ni pokazal, ali se je to zgodilo na zahtevo Egipta in da pomeni to pripravljenost pritiska na Izrael. V Jeruzalemu je Begin po svojih razgovorih z Vancejem pretekli ponedeljek izjavil, da ZDA ne vrše nobene pritiska na Izrael, ko se prižadevajo, da bi zastoj v pogajanjih med njim in Egiptom premagale.

Ko je bil predsednik Egipta Sadat v preteklem februarju v ZDA, je te pozval, naj bodo pri pogajanjih več kot samo posredovalec, naj nastopijo odločnejše in predložijo za spor svojo lastno rešitev, ko postaja očitno, da Izrael in Egipt te v neposrednih razgovorih ne moreta doseči.

Carter zadovoljen s sprejemom vabila

Predsednikov tiskovni tajnik Jody Powell je dejal, da je Carter zadovoljen, da sta vodnika Izraela in Egipta takoj sprejela vabilo. Nič ni povedal, kako dolgo naj bi razgovori trajali, toda drugi viri trdijo, da bodo Carter in njegova gosta Begin ter Sadat v Camp Davidu dva ali tri dni.

Na povabilo Begina in Sadata v ZDA na skupne razgovore s Carterjem v ZDA so začeli misliti že v januarju, ko je Sadat neposredna pogajanja prekinil in pozval zunanjega ministra Kamela iz Jeruzalema domov. Upali so, da se bo mogoče temu izogniti, ker bi bil položaj še slabši, če bi tak sestanek na najvišji ravni ostal brez uspeha.

ZDA so upale, da bo mogoče nadaljevati razgovore na ravni zunanjih ministrov, ko je uspelo doseči sestanek zunanjih ministrov Izraela in Egipta ob sodelovanju državnega tajnika ZDA v Leeds Castlu na Angleškem. Sadat je napravil temu upanju nagli konec, ko je dogovorjeno nadaljevanje teh razgovorov odpovedal kot "nesmiselno".

Položaj težaven

Prav ta Sadatov korak je pripravi predsednika Carterja in njegove svetovalce do povabila Begina in Sadata v ZDA. Postalo je precej očitno, da se položaj na Srednjem vzhodu naglo slabša in da bo tak razvoj vodil nujno do novih soočenj Izraela in Arabcev ter morda celo tudi do ponovne ustavitve dobav olja iz arabskih držav ZDA in njihovim zaveznicam.

Bela hiša svari, da sestanek v Camp Davidu prihodnji mesec še ne pomeni, da smo pred rešitvijo spora na Srednjem vzhodu. Javnost, domačo in tujo, opozarja, da je spor zapleten, da za enkrat ni videti nobene jasne rešitve, da pa je to treba iskati vztrajno in dosledno, ker je to potrebno za ohranjanje svetovnega miru.

Iz Clevelanda in okolice

Rojstni dan—

Ga. Mary Hocevar z 21241 Miller Avenue, tajnica Društva sv. Marije Magdalene št. 162 KS-KJ, bo jutri, 11. avgusta, obhajala svoj 80. rojstni dan. Čestitamo in ji želimo še veliko zdravih in zadovoljnih let!

AD išče raznašalca—

Uprava Ameriške Domovine išče raznašalca za E. 61 St. začeniši z 28. avgustom. Oglasite se v uradu ali kličite 431-0628!

Kucinih vodi—

Povpraševanje volivcev Clevelanda, ki ga je izvedla za list Plain Dealer Market Opinion Research Corp. iz Detroita, je pokazalo, da je bilo v začetku tega tedna proti odpoklicu župana D. J. Kucinicha 42% povprašanih, za odpoklic 32%, 26% pa je bilo neodločenih ali pa niso hoteli povedati, kaj mislijo. Volitve bodo v nedeljo, 13. avgusta. — V 23. vardi, kamor spada slovenska senklerska naselbina, mestni odbornik J. Milakovich podpira odpoklic župana, v 32. vardi, kjer živi sedaj verjetno največ Slovencev v Clevelandu, pa je mestni odbornik D. Trenta proti odpoklicu D. J. Kucinicha.

Napalm nad uporne Kurde v Iraku

Malo se piše o upornih Kurdi, ki se že več kot 20 let borijo za svoje pravice zoper Arabe v Iraku. Kurdi živijo politično razdejani med Turčijo, Rusijo, Perzijo in Irakom. Njih narodno ozemlje so razrezali in jih po prvi svetovni vojni podelili med štiri države. Največ jih je v Iraku, kjer se jim najslabše godi. Vlada v Bagdadu bi jih namreč rada čimprej nasilno asimilirala, zlasti zato, ker živijo na severu države, ob izvirih Tigrisa in Evfrata, kjer so tudi bogati vrelci nafte.

Pri tem Irak ne izbira sredstev, od deportacij do prisilnega izseljevanja preko množičnega iztrebljanja in požiganja na kurdskem ozemlju. V zadnjem času so se v boju proti Kurdom začeli posluževati tudi bomb napalm, ki je zelo huda zažigalna zmes. Take bombe daleč naokrog vse opečajo in požejejo.

Manj revnih družin

WASHINGTON, D.C. — Po uradnih podatkih je bilo lani v naši deželi 1,2 milijona manj revnih družin kot leta 1975.

Po poročilu urada za ljudsko štetje je bilo leta 1975 25,9 milijonov družin, katerih letni dohodek je bil pod ravnino revščine, lani pa le 24,7 milijonov.

Za revno je veljala lani družina štirih članov z letnim skupnim dohodkom pod \$6,191, ki ne živi na farmi. Povprečni dohodek družine v ZDA je znašal lani \$16,010.

Kristina Onassis se ne vrne v Moskvo?

ATENE, Gr. — Kristina Onassis, ki se je pretekli teden poročila z Rusom Sergijem Kauzovim v Moskvi, se je namesto, da bi z njim odpotovala uživati medene tedne ob Bajkalsko jezero v južni Sibiriji, štiri dni po poroki brez svojega novega moža vrnila v Atene.

Iz kroga njenih prijateljev prihajajo vesti, da ni gotova, če se hoče vrniti v Moskvo ali ne, četudi ima baje Sergija Kauzova "še vedno rada".

NAROČNINA:

Združene države:
\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece
Kanada in dežele izven Združenih držav:
\$30.00 na leto; \$15.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece
Petkova izdaja \$10.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:
\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
\$30.00 per year; \$15.00 for 6 months; \$8.50 for 3 months
Friday Edition — \$10.00 for one year.

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

No. 114 Thursday, Aug. 10, 1978

Uvrščena neuvrščенost

Naš naslov se čudno sliši. Pa je vendar res, da naziv "neuvrščенost" (nonalignment) ni pravilen, pač pa napačen. Povedati namreč hoče, da je na svetu znatna skupina držav in državice, predvsem tistih, ki so zrasle po zlo- mu kolonialnih imperijev kmalu po koncu druge svetov- ne vojne kakor gobe po dežju, katere bi rade ostale nev- tralne do obeh blokov, zapadnega demokratičnega z A- meriko na čelu in vzhodnega komunističnega pod vod- stvom Sovjetije. Toda po začetnem navdušenju za orga- nizirano skupnost pod imenom neuvrščенosti se vedno jasneje izkazuje, da ideja nevtralnosti ni praktična in zatorej nima bodočnosti. Kajti neuvrščенih držav v res- nici ni.

Ali je ta ideja pred 24 leti zrasla na zeljniku Josipa Broza-Tita ali kje drugje, se ne more z gotovostjo do- gnati. Je pa zelo verjetno, da je njen izvor v Jugoslaviji. Nedavna zgodovina nam pove, kako se je Tito s svojimi trabanti po usodnem kregu s Stalinom znašel hipoma sam samcat, ko ga je leta 1948 Stalin vrgel iz svetovne komunistične bratovščine — Kominforma. Če bi se bil vrgel v naročje Amerike (ki bi ga bila rada objela), bi bilo njegovega komunističnega vladanja kmalu konec, to je dobro vedel. Torej — ne v Rusijo ne v Ameriko, kam potem?

Pa se je lisjak zatekel po pomoč in zavezništvo k vo- diteljem držav, ki se tudi niso hotele vezati ne s Sovjetijo ne z Ameriko. Skupno z indijskim Nehrujem, egiptov- skim Nasserjem, indonezijskim Sukarnom in še nekate- rimi manj pomembnimi mu je uspelo povezati to deželo v zelo rahlo in združljivo sodelovanje in mu dati ime ne- uvrščенih. Zamisel je bila zlasti za tedaj porajajoče se nove države zelo vabljiva, in na prvem zborovanju v Beo- gradu 1961 je vladalo veliko navdušenje, Tito je bil na vrhuncu svoje mednarodne slave. Toda začetna glorijs- ni imela trajne veljave.

Kmalu se je začelo čutiti, da je velika večina držav — pripadnic neuvrščенosti — v veliki gospodarski in so- cialni stiski, a med seboj si ne morejo pomagati, ker paš siromak ne more reševati drugega siromaka. Kam po pomoč? Začelo se je med njimi zanje pozitivno gibanje, da je treba svetovno ekonomsko strukturo predelati tak- o, da se prepad med tistimi, ki imajo, in tistimi, ki ni- majo, zmanjša in izravna.

Akcijo so prenesli v Združene narode, kjer so radi svoje številčnosti kmalu dobili večino, vendar uspeh je bil majhen. Politično so kot skupina dosegli z večino ne- kaj resolucij, ki niso rodile rezultatov.

Tako je država za državo začela iskati stike, eni z zahodnimi, drugi z vzhodnim blokom — neuvrščенost se je začela rahljati. "Odvrgli smo kolonialno oblast pred 15 leti," je izjavil neki afriški zunanji minister na seda- njem sestanku neuvrščенih v Beogradu, "in zdaj smo go- spodarji v svoji lastni hiši. Toda hipoma smo odkrili, da je naša miza prazna. Eventualno se bomo obdržali na lastnih nogah. Toda kako bomo med tem jedli?"

To je osnovno in kardinalno vprašanje. Pridruži se temu še kruta politična, vojaška in socialna realnost, ki vsako državo posebej sili k vzpostavljanju stikov z razni- mi "blokovi" državami, od katerih pričakuje razu- mevanja in asistencije. Ne zaleže veliko vztrajno Titovo dokazovanje (Tito je sestanek vodil), da je na dolgo ro- ko koristno za vsako državo, da svoje probleme rešuje s skupnimi močmi neuvrščенih.

Na konferenci v Beogradu tudi ni bilo mogoče za- krpiti raztrgane ideološke mreže, ki se boli in bolj trga najprej med onimi zastopniki neuvrščенih držav, ki trdi- jo (Kuba!), da je "val bodočnosti socializem", in med ti- stimi, ki so odločno izjavile, da ne poidejo k prihodnjemu sestanku v Havano, če med tem kubanske čete ne izgine- jo iz Afrike. Poročevalci z beograjskega sestanka pišejo, da so se debate o zelo važnih zadevah razblinile v brezno- membno retoriko in se sprevrgle celo v zaprtimi vrati v kričanje in zmerjanje, ki ga eden med njimi imenuje pandemij (peklenski hrup).

Menda so zborovalci v Beogradu imeli pred očmi dej- stvo, da postaja organizacija neuvrščенih brezpomemb- na in bo sčasoma zaspala suričo dejstva. da probleme Tretjega sveta in neuvrščенih držav spretnije in uspeš- neje rešujejo regionalni forumi za uravnavanje politič- nih, ekonomskih in krajevnih zadev. Taki forumi so med drugimi, recimo, Konferenca Združenih narodov za tr- govanje in razvoj, Organizacija afriške enotnosti. Orga- nizacija ameriških držav in Združenje južno-azijskih dr- žav. Vse te ustanove so začele Zvezo neuvrščенih držav postopoma zatemanjati in izločati iz mednarodnih akcij in kazno je, da ta nima bodočnosti. Dokler je živ, bo morda skušal ohraniti vsaj navidezno pri življenju Tito, ki je od ustanoviteljev edini še pri življenju.

Značilno zanimiva je risba, ki je bila priobčena v zvezi z beograjsko konferenco v nekem magazinu: Cela vrsta predstavnikov neuvrščенih je na nji, sredi med njimi pa Tito. Vendar nihče ni okrog njega, drug za drugim jadr- no marširajo proč, nekateri proti stricu Samu (Egipt, Savdska Arabija), ki stoji na eni strani risbe in je videti le črtaste hlače in copate z zvezdami, drugi pa hitijo v nasprotno smer proti boljševiku v škornjih s srpom in ključem ter zakrpanimi hlačami (Alžirija, Kuba, Viet- nam). Njihov "firer" Tito pa ostaja — sam, in se разо- čaran ozira za njimi.

BESEDA IZ NARODA

Slovenski dom v Parizu

PARIZ, Fr. — Dragi rojaki! Vsem dobrotnikom in prijate- ljem sporočamo veselo vest, da je bila 7. julija pri notarju po- pisana začasna pogodba o naku- pu hiše v predmestju Pariza, v Chatillonu.

Zadevo, za katero smo se se- danj odločili, smo odkrili v prvi polovici meseca junija, ko smo imeli za hišo in zemljišče, kjer bi bili morali graditi vse razne hiše, zadnja pogajanja, pri kate- rih je bilo odprto še samo vpra- šanje, ali bo gospodar sprejel za- časen podpis pod pogojem, da dobimo gradbeno dovoljenje (A.D., 23. decembra 1977).

Pri zadevi, za katero smo se odločili, gre za enonadstropno hišo s šestimi sobami, na vrtu za hišo je bivša fotografska delav- nica, ki jo bo mogoče preurediti v dvorano in prostore, ki bodo odgovarjali našim potrebam. Po- sloplje direktno meji na cerkev, katero bomo lahko uprabljali za svoje bogoslužje.

Pomislike, ki jih je vzbujala sorazmerna oddaljenost (čeprav je kraj razmeroma lahko dostop- en tudi z avtobusom in metro- jem), je pometlo dejstvo, da je dvorana že zgrajena, in zlasti dejstvo, da mejimo na cerkev, kjer se bomo lahko zbirali za mašo, in torej ne bo potrebno graditi cerkve-kapele.

Ker moramo od pristojnih ob- lasti dobiti dovoljenje, da lahko dosežemo delavnice preuredimo in uporabljamo kot prostore za naša srečanja, je pogodba po- pisana pogojno, za 4 mesece, da namreč med tem dobimo toza- devno dovoljenje.

Se pred podpisom smo morali hitro poizvedeti na vseh za do- voljenje pristojnih uradih, kak- šne zahteve stavijo za izdajo do- voljenja in ali lahko s sigurnost- jo upamo, da bo to dovedenje res dano. Iz vseh teh stikov s pristojnimi oblastmi lahko z 99% verjetnosti računamo, da bomo dovoljenje dobili. Vsi na- črti so med tem že bili pripravljeni in tozadevna prošnja je bila pre- dni v avgustu vložena.

Poleg dovoljenja, na katerega memo računati, je sedaj ključno vprašanje denarno vprašanje, ki ga moramo rešiti do konca le- tošnjega meseca oktobra.

Hiša z delavnico stane 163.000 dolarjev, čemur je treba dodati še 23.300 dolarjev za stroške, ki so v zvezi z nakupom in prepi- som.

Zbranega denarja imamo 81.550 dol.
od Mednarodne organizacije imamo obljubljenih 23.300 dol.
za prostore na Gutenbergu upamo dobiti 58.150 dol.

skupaj 163.000 dol.

Torej moramo do novembra letošnjega leta dobiti vsaj še 34- 950 dol., da bomo mogli plačati hišo in kriti stroške, ki so v zve- zi z nakupom, in da bomo imeli vsaj nekaj rezervne za prve nujne stroške, ko bomo začeli urejevati dom.

Težko namreč bo, če bomo morali vzeti posojilo, ki ga bomo seveda morali vrniti, in poleg tega še plačevati obresti, ker bo- mo k temu verjetno že itak pri- siljeni, ker trenutno nismo si- gurni, da bomo pravočasno uspe- li predati prostore na Gutenber- gu.

Smo torej tik pred tem, da uredimo naše dolgotrajno in ne lahko prizadevanje za naš skupni dom. Težko bi bilo pove-

dati, koliko dela, kolikov potov in koliko skrbi nas je stalo, da smo do tega prišli.

Najprej se moramo zahvaliti, prisrčno zahvaliti, Vam vsem do- sedanjim dobrotnikom. S svojo velikodušno podporo in s svojim zaupanjem v naš skupni končni cilj ste nam omogočili, da smo sploh mogli resno kaj iskati. Brez Vas, dragi dobrotniki, bi Slovenski dom v Parizu bil še vedno samo v sanjah in v željah, po Vaši zaslugi pa smo prišli že skoro do cilja, samo zadnji odlo- čilni korak še moramo napraviti. Ko so mnogi dvomili v končni uspeh, ko je obstajala nevarnost, da se nas samih loti malodušje, ste nam, Vi, dragi dobrotniki, v velikih težavah bili močna mo- ralna in finančna opora, oberem pa vzpodbuda za nadaljnje vztra- jno delo.

Tokrat se torej zopet obrača- mo na Vas, dragi rojaki v Ameri- ki, kot smo se že obrnili na roja- ke v Franciji in Evropi ter dru- god po svetu, z zaupno prošnjo, da nam priskočite na pomoč, da bomo zmogli zadnji odločilni ko- rak in da bomo tako držali be- sedu, s katero smo se zavezali pred lastnikom in pri tistih fran- coskih cerkvenih inštancah, ki nam pri zadevi pomagajo, ker zaupajo v našo besedo.

Pri odboru se vsi dobro zave- damo, da bo še mnogo, mnogo te- žav in dosti, dosti zlasti finanč- nih pa tudi drugih problemov: delavnico moramo preurediti, kar pomeni nove stroške, hiše in dvorano moramo opremiti in na- to vzdrževati, a najprej moramo to sploh dobiti. Rešimo torej naj- prej problem nakupa!

Zate z zaupanjem pričakujem. Vaš pozitiven odgovor in Vaše pomoč, skupaj pa prosimo na- šega nebeskega Očeta, da bo vo- dil in blagoslovil naše delo.

Kdorkoli je pripravljen, da nam pomaga, lahko svoj dar pošlje ali direktno na Mission Catholique Slovene, 7 rue Gu- tenberg, 75015 PARIS ali na moj naslov, ki je spodaj, ali na slede- če naslove: Lojze Bajc, 963 E. 179 St., Cleveland, Ohio 44119; Joseph Vučko, 2447 So. Drake Ave., Chicago, Ill. 60623; Cyril Mejac, 9509 Hale Street, Silver Spring, Md. 20910; Franci Katka (Pecavar), 386 Munich St., San Francisco, Cal. 94112; v Kanadi pa: Dr. Peter Markež, 9 Glen- holme, Toronto, Ont. M6G 3A8.

Pa še tega ne pozabite: 7. no- vembra letos potečejo štirje me- ci, ko moramo končno podpisati kupno pogodbo in plačati celotno vsoto ali pa izgubimo kavcijo, ki smo jo morali položiti pri začas- nem podpisu. ...

Vsakega in vse prav prisrčno pozdravljam ter se že vnaprej zahvaljujem za Vašo pomoč, v katero trdno zaupam.

Nace Čretnik
Predsednik Odbora za SDP
78, Avenue Gambetta
75020 PARIS

Na romanje

CLEVELAND, O. — Vabimo vas na romanje Marijine legije sv. Vida, ki bo v nedeljo, 27. av- gusta, k Naši Gospje iz Maria- poch. Avtobus bo odpeljal od Sv. Vida ob 9. uri in stane \$3.50. Ob enajstih bo sv. maša, o- poldne pa kosilo, ki bo stalo \$5. Ob 2h popoldne bomo imeli pe- te litanijske.

Do romarskega kraja se pridé po U.S. Rt. 422, dve miljii vzhod-

no od Welshfielda pa se zavije levo na Munford Rd., ob kateri je svetišče. Za kosilo in avtobus se prijavite pri odboru legije.
molu Pavla Rihtar
n tel. 432-2041

Volitve za odpoklic Kucinicha

CLEVELAND, O. — Podpisa- ni sem za RECALL OF KUCI- NICH, ker je mesto Cleveland pod nadzorom Weissmana in ne- katerih drugih politikarjev, ki živijo na Shaker Heights, D. J. Kucinich je nekaka lutka za to skupino.

Je znano, da sta Weissman in Kucinich razbila program bivše- ga župana Ralpha Perka proti pornografiji. Župan Perk je dal aretirati več sto raketirjev, ki so prodajali pohujšljive knjige v svojih knjigarnah.

Ko je bil Kucinich izvoljen, je en sam mestni sodnik, Kata- linas, zavrnil več kot 100 kazen- skih slučajev v enem dnevu. Se- danj ima mestna zbornica pred se- boj novo odredbo (ordinance) proti pornografiji, toda Kuci- nich se ne briga, da bi priporo- čal sprejem tega predloga.

Je razumljivo, zakaj Weiss- manova skupina politikarjev nadzira mesto Cleveland in s tem uničuje napredek slovan- skih skupin. Weissman je bil kampanjski vodja Kucinicha in je nabral prispevke v vsoti \$30.000 za Kucinichovo kampa- njo od svojih prijateljev na Sha- ker Heights itd. Maurice Saltz- man bivši urednik Cleveland Jewish News, je daroval za kampanjo \$7.000, Max Aselrod pa \$1000, kot poroča Election Board. Zaradi tega ima Kuci- nich v svojem kabinetu Weiss- mana, Waxmana, Shulmana za pravni oddelek itd.

Glasujte za odpoklic Dennisa J. Kucinicha!

Wm. J. Kennick

Poročilo Kluba slovenskih upokojencev v Euclidu

EUCLID, O. — Ker je tu čas počitnic, se veliko naših članov mudi po raznih izletih in potovanjih. Vendar je bila udeležba na julijski seji lepa. Prišlo je na sejo 276 oseb.

V naši sredi smo pozdravili člana Majka Poklarja iz Floride in Josephino Ferjančič iz Slove- nije.

Naš prvi podpreds. John Kaushek se je ravnokar vrnil s turneje po Sloveniji in prinesel vsem tople pozdrave od Izselje- niške Matice. Govoril je, kako je Slovenija zares lepa in so se izletniki imenitno počutili tam. Kollandrovi imajo še en izlet le- tos, in sicer 25. septembra.

Naš piknik je bil nadvse uspe- šen. Bil je krassen dan in ude- ležba velika. Izgledalo je, da smo se vsi lepo zabavali.

V življenju seveda ni zmeraj veselo, tako imamo tudi več bol- nih članov, ki so: Douglas Schonwald, Charles Hulec, Joseph Derdich, Rudi Videtič, Joseph Berkopec in Viktor Skok. Vsem želimo hitrega o- krevanja!

Umrla sta Joseph Petrič in Frank Slejko. Njiju sorodnikom izrekamo naše sožalje.

Za piknik Federacije so se ja- vili, da bodo pomagali: Jo Trunk, John Truden, Tony Mrak, Ann Terchek in John Kaushek.

Pogrebci za avgust so: Mr. in Mrs. Frank Cesen mlajši, Krist Dacar in Fani Močnik.

Slavljencem rojstnih dni se zapoje Happy Birthday.

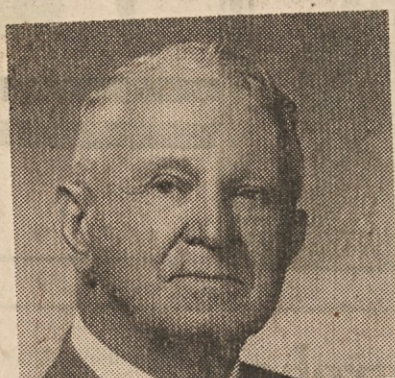
S tem je končana seja 15 mi- nut pred 3. uro.

Potem so kuharice postregle s sendviči in kavo.

Iskren pozdrav vsem!
Jennie Fatur, zapis.

Če vam je Ameriška Domovina res pri srcu, ji pridobivajte nove naroč- nike!

O pokojnem rojaku Franku Rupertu

Cleveland, O. — Pretekli me- sec je umrl znan rojak, vnet društveni delavec in pevec Frank Rupert. Za svojo 90-let- nico je napisal svoje spomine, za katere je prosil svoje otroke, naj jih objavijo znova v njegov spomin, kadar bo umrl.

Takole je tedaj pisal:

Redki so ljudje, ki dočakajo devetdeset let svojega življenja, pa še ne mislijo na smrt, kajti poleg nadlog in trpljenja je na svetu tudi mnogo veselja in le- pote ter duševnega užitka. Od- visno je pač, s katere strani člo- vek gleda na življenje, razvoj civilizacije in tehnike ter stalno borbo za obstanek.

Zato je moja iskrena želja, da se oglasim s svojimi skromnimi spomini ob svoji 90-letnici in upam, da se bralci ne bodo pre- več dolgočasili, čeravno je še marsikdo drugi doživel slično usodo, ki je značilna za delavce in izseljence po vsem svetu. Mo- ji spomini so predvsem mladost- ni in družinski.

Rodil sem se 15. septembra 1882 v vasi Vevče pri Ljubljani. Tam sem dovršil osnovno šolo in preživel srečna otroška leta. Na- to mi je oče svetloval, naj si iz- berem kakšno obrt, da bom laž- je živel. Mene je najbolj mikalo mizarstvo. Ker pa v naši okolici ni bilo pravih mizarjskih moj- strov, sem se šel učiti v Šentvid nad Ljubljano. Kakšno je bilo takrat življenje obrtnih učencev, je bolje, da ne pripovedujem.

Po treh letih učenja in šika- niranja sem postal pomočnik. S tem se je dvignil tudi moj ugled in zaslužek. Postal sem saro- stojen in svoboden. To so bili lepi časi in mladost je vzklopala do viška.

Ampak prišel je čas, ko so me poklicali k vojakom, kjer sem tri leta služil Slovanom sovra- žnega Franca Jožefa I. Nato sem odšel spet domov, kjer sem si poiskal službo in jo dobil pri istem mojstru, kjer sem se učil.

Spet sem užival svobodo in mladost. Kot vsak fant, sem si tudi jaz poiskal dekle in sicer Franciško Klemenčič, ki je bila moja sosedna in sošolka. Imela sva zlate čase in ves svet je bil najin. Toda kakor se vsak fant in dekle nalvečata samskega življenja in hrepenita po družini in domačem ognjišču, tako sva se tudi midva odločila, da se poročiva, kar se je zgodilo leta 1907.

Ker je ona delala v pisarni vevške papirnice, mi je prekr- šala domovo službo. In tako sva srečno žvela skupaj do leta 1912. V zakonu so se nama rodili štiri- je otroci, ki so še dopolnili naji- no zakonsko srečo.

Ampak tiste čase so bile vse- celi črtnjene na bogato Ameriko, kjer se "cedi med in mleko." Vse je drlo tja v upanju, da si v ne- kaj letih prislužijo lepe denarce. In tako je tudi mene prišla žel- ja, da grem tja vsaj za nekaj let. To željo sem povedal tudi ženi. Seveda mi je branila češ: "saj ti tudi tukaj ni nič hudega." Pa sem ji pripovedoval, kako ve- liki so dolarji in dve leti tudi ni dolga doba. Končno se je vdala in mi dovolila. In tako sem bil 27. oktobra 1912 že v Clevelan- du.

Nastanil sem se pri slovenski družini na znani St. Clair ave., kjer je bilo že več moških na stanovanju. Prvi vtis o ameri- kem življenju ni bil nič kaj pri- jeten. Po večerji smo se razgo- varjali o tem in onem. Nekateri so mi dajali pogum češ: da bo vse dobro, ko se bom privadil, a drugi so rekli, da ne bom dobil dela, kar je bilo zame glavno vprašanje.

Pa ni bilo tako hudo. V enem tednu sem že delal, čeravno ni- sem prišel za zlato. Kmalu sem si nabavil mizarско orodje in dobil delo svoje stroke. To je pomenilo boljše delo in zaslužek. Bil sem na konju in zadovoljen z vsem.

Kot sem že omenil, je bil moj namen ostati v Ameriki samo dve leti, toda stvar se je predu- gačila. Na obisk k meni je nam- reč prišel moj brat, ki je bil v Pittsburghu že deset let. Ko sem mu med drugim povedal, da bom ostal v Ameriki samo dve leti, da prihranim nekaj dolarjev, se je zasmel in rekel, da ne bom več živel v stari domovini. To ve on iz skušnje.

Omenil sem mu, da imam tam ženo in štiri otroke, pa je dejal: "To skrb kar meni prepusti." In res je preskrbel vse potrebno, da so oktobra 1913 prišli sem tudi žena in otroci, za kar sem mu še danes hvaležen.

Razume se, da je bilo snidenje veselo in prisrčno. Najeti smo hišico na 43. cesti, kjer smo ži- veli sedem let. Nato smo si ku- pili hišo v Nottinghamu na Shawnee ave., kjer smo srečno živeli več let.

Ampak v zadovoljno družin- sko življenje je kanila grenka kaplja. Žena je zbolela za slad- korno boleznijo, kar jo je končno tudi pokopalo. Zaradi bolezni je izgubila obe nogi in je bila dva- najst let na invalidnem vozičku. Končno jo je zadela možganska kap in 6. novembra 1955 je za- tisnila svoje trudne oči.

V teku najinega zakona, to je v devetindesetih letih je ro- dila devet otrok, izmed katerih je še pet živih. Vsi imajo že svoje družine in probleme. Ker pa človeku ni dobro samemu biti, sem se pri Klubu Ljubljana se- znanil z vdovo Josephine Sal- mon, doma iz moravske fare. Iz poznanja se je razvila ljube- zen in medsebojna družabnost. In ker sva bila oba enakih na- zorov in imela iste življenjske težave, sva se na Veliko noč po- ročila.

Sonce sreče je sijalo na naju. Veselo sva živela polnih šest let. Ampak človeška usoda je neiz- prosna in uniči vsak up. Nekega dne je nenadoma zbolela in kljub zdravniški pomoči in dobi- negi, ni več vstala. Dne 15. mar- ca 1962 je odšla tja, odkoder ni več vrnitve.

Ostal sem spet sam. Kaj se- danj? Da bi sam gospodijil, ni nikakor ni šlo v glavo, biti pri otrokih pa tudi ni kazalo, ker imajo svoje skrbi. Pogrešal sem tudi družabnost in nego v slu- čaju bolezni.

No, imel sem srečo. Spet sem se spoznal z vdovo Rozi Perpo- vič, doma iz Mengša pri Domž- lah, ki je živela pri hčerki v Flori- di in prišla na obisk v Clevel- land. Udeležila se je tudi seje Kluba Ljubljana in tako sva se še bolj spoznala.

Po večkratnem snidenju sva prišla do zaključka, da sva oba zapuščena in imava enake te- žave v življenju. Končno so ju- Rozi odločila, da se bo preselila nazaj v Cleveland, in ker je več družabnega in kulturnega življe- nja. Bila je vesela narave kot jaz.

Po njeni vrnitvi sva prišla še večkrat skupaj in drug drugemu potožila svoje težave. Posledič- ni razgovor je bila, da sva se 15. avgusta 1963 poročila. Pri- tem sem se spomnil ljudskega pregovora: "V tretje gre rado." Ves ta čas živiva srečno in ve- zelo skupaj v lepi novi hiši na Kildeer ave. Vsako leto greva tudi na daljši obisk k njeni hče- ri v Florido.

Med tem časom sem bil že šestkrat na obisku v stari domo- vini, kjer sem obujal spomine na mlada leta in mojo prvo lju- bezen.

V mojem članku sem omenil le družinski življenje v mojih du- videsetih letih, ampak kot per- vec sem se udeleževal tudi pri pevskih zborih, zlasti pri "Slo- venski v Euclidu, kjer sem član že od ustanovitve leta 1936. Se- danj sem že v pokoji, ampak kaj je kaj pevec, še vedno stopim (Dalje na 3. strani)

Moji zbori

(Nadaljevanje)

Med Foersterjevimi cerkvenimi skladbami, ki jih je zapustil celo morje, smo izbrali kot višek izrazne moči v sodelovanju človeškega glasu in instrumentov njegovo 'Ave Marija' iz opere Gorenjski slavček. Imenovati to skladbo kot cerkveno ni čisto pravilno, napisana ni bila za cerkev, marveč za oder a je sveta pesem, iz katere odseva mogočen žar pristnega Cecilijanca. Kot pristna bogoslužna skladba pa je bil na sporedu akademije ofertorijski motet za praznik Vseh svetnikov 'Justorum animae', po mojem prepričanju nenadkriljiva umetnina, zložena na nenadkriljiv bogoslužni tekst. Njej sem pri vajah posvetil največ ljubezni in žrtoval največ časa, da sem mogel iz zboru a capella izvesti veliko duhovne vsebine in vso dramatično fineso izraza. Zbor jo je na odru podal odlično, in do današnjega dne ne morem pozabiti tihote, ki je vladala v veliki dvorani in je trajala še nekaj trenutkov, ko je bila pesem že končana.

'Justorum animae' (duše pravičnih) je bil zlahten duhovni šopek Novega mesta na grob velikega glasbenega umetnika, čigar duša je odšla k Stvarniku iz novomeške sredine.

Akademija je vzorno uspela, moje večmesečno utrudljivo delo je želo mnogo priznanja in zahvale, dosegel sem vrhunec in višek v vsem mojem glasbeno-reproduktivnem delovanju glede na število sodelujočih, pestrost glasbenega izražanja in kvaliteto poslušalstva. Če bi se bil držal navodila svojega modrega očeta, bi bil moral po tolikem uspehu — odstopiti. Tega nisem storil, ker je v meni živela in še vedno živi neka zavest dolžnosti do družbe, ki se ji ne moreš in ne smeš prostovoljno odpovedati in se umakniti iz samoljubnih nagibov. Izpolnjevanje te notranje zapovedi mi je večkrat prineslo bridko razočaranje, med njimi največje ravno pri Glasbeni matici v Novem mestu.

Po tako prodorni, visoko elitni prireditvi kakor je bila Foersterjeva akademija nadaljevati z zborom in poskušati odbrzati, če ne še nadkriliti, višino dosežka, je bila zelo težka naloga, če ne naravnost nemogoča. Skušal sem za prihodnji koncert izbrati in dati na spored najboljše umetniške sodobnih, modernih slovenskih kompozitov. Segel sem tudi po težko izvedljivih, deloma že atonalnih skladbah z namenom, da bi Novo mesto stopilo vstrie z drugimi kulturnimi središči slovenskega podeželja na polju moderne zborovske aktivnosti. Za začetek, da ne bi bil skok od Foersterja v novejšo zborovsko literaturo prehud, sem se pomudil pri Hugolinu Sattnerju in potem nadaljeval z Emilom Adamičem.

Studiral smo Sattnerjevo 'Lastovkam', ki gotovo ni skladba, zložena v modernem duhu, z novimi izraznimi sredstvi tiste dobe, vendar kompozicijsko zelo solidno delo izbranega mojstra v zborovski kompoziciji, sicer zelo pevno in lahko tekoče, vendar na nekaterih mestih komplicirano in intonacijsko težje izvedljivo. Posebno na tistem odlomku Gregorčičeve pesnitve, kjer skladatelj s pesnikom vred pritoži, da njegov klic ne more priti, za njegove ptice. Treba je bilo s ponovnim vadenjem adekvatno izraziti resignirani obup pesnika, da je 'nesreče sin'.

Tedajci poseže v mojo interpretacijo, po kateri je pesnik tu izpovedal svoj svetoobolni pogled na zanj nesrečno življenje, predsednik zboru češ, da je krivdo za tako pesnikovo razpoloženje iskati v sponah, ki mu jih je nalagala rimska Cerkev. Pri tem je rabil neprimerne, za Cerkev žaljive izraze.

Reagiraj sem hitro in ostro. Sklinal sem se na pogoj pri prevzemu vodstva tega zboru, da bom suveren interpret glasbene

ga materiala in samostojen voditelj zboru v umetniškem pogledu in se mi v to ne bo nihče vtikal. Ta pogoj je prelomljen. Takoj sem zaključil pevsko vajo, naslednji dan pa pisemno sporočil odboru, da odlagam dolžnosti pevovodje zaradi incidenta pri zadnji vaji. Pri prihodnji, zadnji vaji se bom od pevcev poslovil.

Ta korak sem napravil tako hitro in odločno zlasti zaradi tega, ker mi je po ovinkih prišlo na uho že med pripravi za Foersterjevo akademijo, da gotovi člani zboru v javnosti delajo pripombe in opazke glede načina priprave in interpretacije nekaterih pevske točk. Čutil sem razločno tiho resistenco od njihove strani, in me je ta zelo motila pri delu. Razen tega me je podzvestno opominjala zavest, da je bil z akademijo v danih razmerah dosežen vrhunec pevske zmogljivosti v tem mestu, in naj zato odstopim. Zakaj tega nisem storil takoj, sem povedal zgoraj. Neljubni incident mi je torej prišel ravno prav, da sem lažje premagal oni občutek kulturne dolžnosti.

Zbora Glasbene matice v Novem mestu je bilo s tem zaenkrat konec.

'Gorjanci'.

Toda konec ni bilo s tem moje zavesti o kulturni dolžnosti do družbe onega, ki ga je Bog obdaru s kakim posebnim talentom. Pri tem tolmačenju nalog slovenskega izobraženca nisem bil osamljen. Bilo jih je med maticinimi pevci nekaj, ki se niso mogli sprijazniti z mislijo, da bo Novo mesto zopet ostalo brez svetnega zboru, ko je sedaj vendar tu glasbenik, ki lahko to prepreči. Obstopili so me in me od vseh strani prepričevali: naj ustanovim nov zbor, svoj zbor, ki bo, čeprav številčno manjši, nadaljeval s tako uspešno započeto vokalno delavnostjo v mestu. Tudi sam sem bil že mislil na tako rešitev, vendar je bil potreben vsestranski in resen premislek, preden bi se človek zagnal v takšno negotovo in tvegano reševanje nastale krize.

Pomislekov je bilo vse polno. Najprej vprašanje, koliko dobitih in zanesljivih pevcev bi se odzvalo mojemu povabilu za pristop v nov zbor. Drugič: ali bo mogoče dobiti primeren, dobro kurjen (pevska sezona se razvija pozimi) prostor z uporabnim instrumentom za vaje? Tretjič: kako bo z dvorano za nastope? Zbor te vrste brez nastopov nima smisla, dvorana v dotedanjem Narodnem domu je visela v zraku, kajti med tem so to ustanovo preimenovali v Sokolski dom in s tem korakom sprožili kulturno-bojno razpoloženje med meščani. Ime Narodni dom je bilo za tiste čase povsem nevtralnno in je stavba z dvorano vred služila v resnici več ali manj vsenarodnim interesom brez izrazite svetovno nazorske ali politične osti. Sprememba imena in menda tudi lastništva je vse to podrla in mnogo pripomogla k poznejšemu kulturnemu in političnemu razkolu v mestu.

Druge kolikor toliko v postev prihajajoča dvorana je bila ona v Rekodelskem domu, in pa ona v gimnazijskem poslopju, ki je bila ob enem telovadnica. Slednja skoraj ni prišla v poštev radi neprimerne odra, raznih telovadnih naprav in neprimerne lege ob slabo objudenem robu mesta. Ostala je le dvorana Rokodelskega doma v neposredni bližini Narodnega doma, a bila je majhna, oder je bil zelo stisnjen, stropi nizki, akustika slaba. Vredno je torej bilo resno premisliti vse te zavrtilne dejavnike, preden bi padla odločitev o novem zboru.

Kljub temu je padla in sicer kmalu.

(Dalje prihodnjič)

Ne pozabite na Gallusovo ploščo "Lipa zelenela je!"

VESTI
IZ SLOVENIJE

Izeseljeniški piknik

Letos so imeli na Skofjeloškem gradu že 23. izseljeniški piknik na 4. julija. Kakih 14.000 udeležencev je pozdravil v imenu skupščine SR Slovenije njen predsednik Milan Kučan. Piknik se je vršil pod častnim pokroviteljstvom republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije (naslednice Osvobodilne fronte) ter kranjske Iskre, enega največjih slovenskih podjetij.

Sol po japonskem postopku

Načrt podjetja Droga v Portorožu za industrijsko pridobivanje soli v Sečoveljah je podprlo kot splošno pomembno tudi Združenje temeljne organizacije združenega dela kmetijstva in živilske industrije Slovenije. Po starem načinu so pridobili v sečoveljskih solinah letno od nekdanj 40.000 ton, v novi tovarni, ki jo bodo začeli graditi letos, pa jo predvidoma odprli poleti 1981, pa bodo letno pridobili do 100.000 ton soli visoke kakovosti. Tovarno bodo gradili in obratovali po japonski licenci in v sodelovanju z japonskim podjetjem.

Hoteli za hujšanje

Pod tem naslovom opisuje nek A. Rupnik v ljubljanskem "Delu" nezadovoljivo oskrbo v hotelih ob slovenski obali v letošnjem poletju. Navaja pritožbe tujih gostov, ki niso zadovoljni s hrano — sprašujejo se, čemu ne dajo na jedilnike kako domačo slovensko ali jugoslovansko jed, ki jih poznaajo iz 'balkanskih restavracij' v Nemčiji in drugod. Prav tako so tudi porcije sorazmerno pičle in skope ter povzročajo veliko pritožb. "Če A hotel varčuje s teletino (in ponudi za polovico manjši zrezek, kot ga določajo normativi), je popolnoma nerazumljivo, kako si upa ugleden luksuzen hotel servirati vloženo papriko (kislo, da jo ni mogoče pojesti) med nekaj lističev zelene solate... Solate so sploh naša sramota. In kaj zanima tujega gosta, če direktor hotela razlaga, kako težko mu je ob teh cenah (penzionov z ene in špekulacijskih cen zelenjave z druge strani) združiti en konec z drugim? To, kar si privoščijo v portoroškem "Palaceu" — da namreč na krožnik nasujejo ravno toliko lističev zelene solate, da približno pokrijejo dno — je že izizvajanje potrpežljivosti vsakega gosta.

O gostovanju clevelandске Glasbene Matice

Ljubljansko "Delo" je 6. julija 1978 objavilo poročilo o koncertnem večeru clevelandске Glasbene Matice v dvorani Slovenske filharmonije v Ljubljani pod vodstvom Vladimirja Malečkarja. Takole piše:

Zbor je prišel k nam na povabilo Slovenske izseljenke matice, turnejo po Sloveniji pa je omogočila Kulturna skupnost Slovenije. To je zdaj že druga zborova turneja v domovini, prva pa je bila pred 12 leti.

Zbor je razmeroma majhen, na našem odru je bilo 21 pevk in pevcev; na sliki, ki smo jo videli na straneh programskega lista, je zbor nekaj večji, posebnost velik pa tudi tam ni.

Če pomislimo, da se amaterski zbori uspešneje razvijajo, če so številni, potem nam je lahko jasno, da je mešani zbor "Glasbena matica", ki ga sestavljajo naši rojaki onstran oceana, že po zvokovni učinkovitosti šibkejši od večine naših amaterskih zborov.

Izbire med glasovi najbrž ni velike; glasovna izenačenost in zlitost tako ni zlahka dosegljiva. Vseeno pa preseneča zagna-

nost, s kakršno se pevci clevelandskega slovenskega zboru lotevajo pesmi, ki jih povezujejo s svojo domovino ali vsaj z domovino svojih staršev.

Če nas program, ki smo ga slišali v izvedbi naših rojakov, ni mogel povsem ogreti, pa smo dolžni najprej potrkati na vrata tistih krojačev slovenskega kulturnega izvoza, ki so našim rojakom na tujem leta in leta ponujali "slovensko" polko in še kaj, pozabljali pa pri tem na izvorno slovensko ljudsko in narodno pesem, ki jo tudi doma komaj še kdaj slišimo.

Slavje planinstva

V nedeljo, 25. junija, so odprli obnovljen Aljažev dom v Vratih. Na zunaj ga niso spreminili, pa pa so ga znotraj preuredili potrebam nove dobe in povečanega razmaha planinstva. Dom je izredno obiskan, saj pride vanj letno do 20.000 obiskovalcev, do 7.000 jih v njem prenočuje.

Odprtje preurejenega doma, ki je bil prvotno zgrajen leta 1910, je bilo veliko slavje za slovensko planinstvo, saj je dolina Vrat najlepša alpska dolina, vsaj za — Slovenca.

Obnova Aljaževga doma je stala okoli 4 milijone dinarjev, ki sta jih prispevali v prvi vrsti Slovenska planinska zveza in skupščina občine Jesenice.

Jeseni prvi industrijski obrat na Dolah

Ljubljansko "Delo" je objavilo 6. julija naslednje poročilo iz Litije:

Zdi se, da bodo Dole pri Litiji dobile prvi proizvodni obrat. Tako bi bile Dole v litijski občini drugi manj razvit kraj za Vačami, kjer bi prišli do delovnih mest za zaposlitev krajanov iz območja krajevnega skupnosti.

Na Dolah bi odprli obrat "Kovinarske" iz Krškega. Na osnovi izdelane tehnične dokumentacije se je pokazalo, da je ustanovitev takega obrata v tem kraju ekonomsko upravičena. V prvi etapi bi na Dolah delali cevovode in dimnike za odpravevalce asfaltnih baz, ograda suhih odpravevalcev, čistilne cevi pri odpravevalcih, podeste in stopnice za asfaltno baze in lahke jeklene konstrukcije, pozneje pa bi proizvodni program še razširili. Sprva bi zaposlili 25 do 30 krajanov in končni fazi pa okoli sto.

Predvidevajo, da bi obrat "Kovinarske" začel delati konec letošnjega leta, normalno pa bi v njem stekla proizvodnja v prvi polovici prihodnjega leta. Naložba bo veljala 12.700.000 dinarjev.

Jezerka noč v Mostu na Soči

Letos so je petič po vrsti organizirali "Jezerka noč" v Mostu na Soči (nekdanji Sv. Lucij), ki je posebna turistična zanimivost, edinstvena na Tolminskem. Na sporedu prireditve 2. julija so bila tudi veslaška in čolnarska tekmovanja.

Gozdne požare bodo gasili z letali

SR Slovenija se je pridružila zveznemu dogovoru o nakupu in vzdrževanju štirih kanadskih letol CL 215, ki jih bodo uporabljali za gašenje gozdnih požarov. V Sloveniji jih bodo rabili predvsem za gašenje gozdnih požarov na Krasu in v obalnih predelih, kjer so ti najčešči.

Blejsko jezero bodo očistili

Blejci so se končno odločili ukrepati. Tako so pripravili vse potrebno za končanje črpalnice, ki bo pod vodo odvajala odpadne vode iz kampa v Zaki v kanalizacijski zbiralnik ob Jezer-

nici. Črpalnica bo obvarovala jezero pred velikim virom onesnaževanja, saj poleti v Zaki letuje nad 30.000 turistov.

Svežo vodo bodo še dalje iz Radovne usmerjali v jezero po potrebi. V jezero bodo speljali tudi vse čiste potoke in studence, preceji umazani potok Mišce bodo pa speljali drugam.

Staro jedro Kranja obnavljajo

Kranjčani so se odločili obnoviti središče svojega starega mesta. Letos so odobrili v ta namen 3.8 milijonov dinarjev. Izdelali so načrte, ki naj staro mesto prenove in vključijo v rastoče mestno naselje, ki se širi v okolico, ko je bilo nekdanje omejeno na pomol ob sotočju Save in Kokre ter je imelo že leta 1221 mestne pravice.

štiri zlate maše

V torek, 4. julija, dopoldne so na Brezjah imeli zahvalno daritev štirje letošnji zlatomašniki: Viktorijan Demšar, Alojz Zitko (ZDA), France Klopčič in p. Bogumil Remec SJ. V zamejstvu piznajo predvsem p. Bogumila Remca, ki je vrsto let v poletnih mesecih pomagal na Sv. Višarjah. Vedno je bil romarjem na voljo v spovednici in za božjo službo v slovenskem, nemškem in italijanskem jeziku.

Romanje bolnikov na Brezje

V soboto, 8. julija, je bilo na Brezjah romanje bolnikov in invalidov. Ta romanja so se začela pred desetimi leti. Pobudo zanje je dala mladinska serija "Ognjišče". Iz skromnih začetkov je postalo največje vsakoletno romanje na Brezjah. Letos sodo, da je bilo skupaj s spremljevalci okrog 10.000 udeležencev. Somaševanje je vodil nadškof dr. Jožef Pogačnik, z njim pa koprski škof dr. Janez Jenko in ljubljanski pomožni škof dr. Stanislav Lenič. Za glasbeni program je poskrbela mladina z Opčin: dekliski trio Mavrica in ansambel Galeb.

Gledališče iz Nove Gorice na tujem

Po uspešnem gostovanju na Poljskem, v Varšavi in Ščecinu, kjer je za svoje izvajanje poželo veliko priznanja, se je Primorsko dramsko gledališče iz Nove Gorice udeležilo VII. festivala malih odrov v Bernu v Švici s predstavo dramatiziranega Cankarjevega romana "Martin Kavčur" v priredbi Janeza Povšeta. Omenjenega festivala so se udeležile tudi ordske skupine iz Francije, Avstrije, Zah. Nemčije, Španije, Vel. Britanije, Italije, Švice, Nizozemske, Švedske in Ogrske.

O novogoriški predstavi so se pohvalno izrazili bernski listi "Tagasacht", "Der Bund" in drugi. Zal je tamkajšnji tisk poročal o "jugoslovanskem gledališču, kar pomeni, da ni bil ustrežno obveščen. Vtis je, da obstaja v matici še vedno bojazan predstaviti se v tujini s slovenskim imenom ali da so dana celovodila iz Beograda v tem smislu.

Osebnе spremembe v goriško-koprski škofiji

Bajec Pavel, kaplan v Kobariju, odhaja za nekaj časa v misijone v državo Slonokoščena obala, kjer je že njegov brat Ivan.

Berce Bogdan, žup. upravitelj v Zavrčcu, je bil imenovan za upravitelja župnije sv. Jurija v Ilirski Bistrici.

Bizjak Dinko, novomašnik, je bil imenovan za kaplana v Tolminu.

Kopal Lojze, žup. upravitelj v Studenem, imenovan za upravitelja župnije Krkavčev.

Kopal Ivan, župnik v Črnom vrhu nad Idrijo, je bil imenovan za župnika v Zavrčcu.

Lapajne Vinko je razrešen uprave župnije Grgar in souprave Bat ter ostaja kaplan v župniji sv. Odršenika v Novi Go-

riči. Mozečič Ivan, žup. upravitelj v Krkavčah, je bil imenovan za upravitelja župnije Črni vrh nad Idrijo.

Požar Anton, upravitelj župnije sv. Jurija v Ilirski Bistrici, je bil imenovan za upravitelja v Studenem.

Šinkovec Lojze, kaplan v Tolminu, je bil imenovan za upravitelja župnije Grgar ter soupravitelja župnije Bate.

Vidrih Gabrijel, nedeljski kaplan na Mostu na Soči, je bil imenovan za kaplana v Kobariju.

Neurja in turizem

V Sloveniji sta v preteklem mesecu bila dva dogodka v središču pozornosti, in sicer neurja, ki so prizadela številne kraje v Sloveniji, in turizem, ki poleg deviz prinaša tudi težave.

Neurja so, bila posebno huda v Prekmurju, na Gorenjskem in tudi ponekod na Dolenjskem; tudi goriškim Brdom niso prizanesla. Po nekaterih krajih, zlasti v Prekmurju je toča uničila vse prideleke; polja so bila okleščena do zadnje bilke. Ob ljubljajo, da bo skupnost prisločila na pomoč s tem, da bodo prizadetim kmetom n a k a z ali primerno odškodnino, tudi tistim, ki niso bili zavarovani.

Drugače probleme je pa ustvaril turizem. Turistov je letos ob morju toliko, da ne vedo kam z njimi, toda bolj kot zaradi števila, zaradi pogoltnosti nekaterih turističnih ustanov. V raznih krajih so namreč postele v hotelih dvakrat prodali.

To se pravi, da so številni hoteli že spomladi prodali več postelj, kot so jih imeli. V južni Dalmaciji do 25%. Sedaj se dogaja, da se za isto sobo pripravata dva gosta, ker oba imata rezervacijo, ki sta jo pošteno vnaprej plačala.

V Sloveniji so umrli

20. julija
V Izlahah: Ivanka Hramar, roj. Razpotnik;
v Ajdovščini: Zoran Dietz;
v Črnomlju: Lojze Stariha;
na Viču: Miroslav Bizovičar;
v Ljubljani: Rudolf Prešeren, Ida Klopčič;
v Premu: Ludvik Znidaršič;
v Premanturi: Ivan Crnobori;
v Mariboru: Franc Rozman.

21. julija

V Ljubljani: Alojz Herman, Marica Resman, roj. Močnik, Franc Tomažič, Zeni Accetto, roj. Parzer;
v Vrhpolju: Marija Osenar (Ribčur) v priredbi Janeza Povšeta. Omenjenega festivala so se udeležile tudi ordske skupine iz Francije, Avstrije, Zah. Nemčije, Španije, Vel. Britanije, Italije, Švice, Nizozemske, Švedske in Ogrske.

24. julija

V Ljubljani: Ivan Kuzma, Jožko Zorko, Bojan Kardelj, Jože Dobnikar, Frank Miklavc;
v Šempetru pri Gorici: Anton Debenjak;
v Šmartnem pri Litiji: Ciril Zakrajšek;
v Polju: Marija Pečar, roj. Lovše.

Citateljem na področju Veli kega Clevelanda priporočamo za novice iz Slovenije poslušanje slovenske radijske oddaje "P esmi in melodije iz lepe Slovenije" na univerzitetni postaji WCSB 89.3 FM vsak dan od ponedeljka do četrtega ob 6. zvečer in ob nedeljah ob 12. d i . popoldne, ki jo vodi dr. M ilan in ga. Barbara Pavlovič. Novi naslov postaje je: 1990 E 221 St., Euclid, Ohio 44117.

MALI OGLASI

Rabljeno stiskalnico kupi
Rabljeno stiskalnico za grozdje (prešo) bi rad kupil. Ponudbe na 676-8761.

Hiša naprodaj

V S. Mentorju prodaja lastnik hišo na 8004 Brentwood s 3 spalnicami, 2 kopalnicama, krasno kuhinjo, kaminom na drva v dnevni sobi za nizkih 70. Kličite 946-5643. Hiša bo v nedeljo od 1. do 4. pop. odprta za ogled.

(114-115)

FORGING - FLAT DIE

Experienced hammer driver-helper. — Call 241-8479.

O POKOJNEM ROJAKU FRANKU RUPERTU

(Nadaljevanje s 2. strani)
zraven. Dalje sem član družabnega kluba "Ljubljana", kluba slovenskih upokojencev, društva Lunder Adamič št. 28 SNPJ in društva Ciril in Metod št. 191 KSKJ. Z ženo Rozi se udeležuje skoro vseh kulturnih in družabnih prireditev v Euclidu, kljub mojim devetdesetim letom. Zavedava se, da je treba podpirati naše organizacije in narodne domove, dokler jih še imamo.

Končno želim, da bi še marsikateri rojak dočakal moje starost in doživel samo dobre stvari, kajti slabe pridejo same od sebe.

ROBERT RUPERT

Frank Rupert se je poslovil za vedno 1. julija letos, njegova zadnja žena Rozi pa je umrla že 5. decembra 1975.

Naj oba v miru počivata!

MALI OGLASI

Willowick 3 bedrooms, central air, 2 baths, excellent lot with garden, aluminum siding in mint condition, must see to appreciate. Priced for quick sale.

Euclid 2 family brick and aluminum. Income \$485.

Grovewood 2 family only \$35,000

Euclid Ranch with family room. Excellent condition, must see to appreciate.

Location Realty

531-8788

(114-115)

By Owner

So. Euclid, close to Rowland school, beautiful brick bungalow, 4 bedrooms, family room, paneled basement, modern kitchen, 2 full baths, cent. air cond., 2 car garage; over \$60,000.

381-7835

Aug. 10,11,15,17,18)

Stanovanje v najem

Oddajo v Bratenahlu zanesljivemu paru. Potrebna priporočila. Kličite 541-6223.

(113-115)

Na vso oskrbo vzame

starejšo osebo
Hrano, stanovanje (lastno sobo) in vso drugo polno oskrbo nudi po dogovoru slovenski rojak na severovzhodni strani mesta v mirni, zračni okolici v bližini jezera. Kličite 692-2294 od 7. do 8. zvečer.

(113-114)

Lastnik prodaja

Dvousedružinsko hišo, 6-6, odlična dohodninska posest, v prvovrstnem stanju. Popolnoma modernizirana, nove preproge, v spodnji kuhinji vgrajeni kuhinjski pripomočki, dvojna ločena garaža s shrambo za orodje. \$49,900 ali ali najboljša ponudba. Kličite 481-2056.

(112-116)

Help Wanted

LIVE-IN HOUSEKEEPER
5 days. General Housekeeping duties. 2 school age children. \$100 per week, plus benefits. Own suite of rooms. On Shaker Rapid Line. Call, days, 641-0300, or eve. after 6, 561-6999.

(111-114)

Help Wanted

Kitchen Help and Waitress. 4 hours 10 a.m. to 2 p.m. 881-5033

(113-116)

Domestic Help

2 days per week, reliable references, must drive. Lyndhurst area. — 461-1380.

(114-118)

Help Wanted

Machine Operators and Set-Up for Goss Chucks, W & S, Kingsbury's, and general labor. Kinco Inc.

4701 Perkins Ave. Cleveland, Ohio 44103

881-1300 F. J. Kindel (114-117)

FORGING - FLAT DIE

Experienced hammer driver-helper. — Call 241-8479.

(114-115)

BREZ DOMA

Hektor Malot

Besedo 'zbirka' je izgovoril s z dečkom?" ga je vprašal stric takim naglasom, ki je popolno ma opravičeval sodbo in očetek tovarišev. Noben zbiratelj red-kosti bi ne mogel v to besedo položiti več samozvesti in po-nosa. Sier pa je njegova zbirka bila res zelo bogata, kolikor sem pač mogel presojudati. Manjše ru-dnine in okamenine je imel raz-zvrščene po mizi in policah, ki so zavzemale skoraj vse stano-vanje, večje pa je imel razvrš-čene kar po tleh. Dvajset let je zbiral vse, kar je pri delu našel zanimivega in, ker je ta pokra-jina zelo bogata okamenin, je v njegovi zbirki bilo mnogo takih zanimivosti, ki bi osrečile marsi-katega geologa ali naravoslov-ca.

Nič manj ni bil željen, da bi govoril, kakor jaz, da bi poslušal. Birulada je kmalu zginila.

"Ker želiš vedeti, kaj je pre-mog, ti bom to skušal pojasni-ti prav na kratko, da boš potem z večjim zanimanjem ogledoval mojo zbirko, ki ti bo pokazala boljše kakor jaz, kar želiš vedeti. Pravijo mi sicer magister, a žal je moje znanje hudo pomanjklji-vo. Zemlja, na kateri živimo, ni bila vedno taka, kot je dandanes. V stoletjih in tisočletjih so se na njej izvršile velike spremembe. Bila je doba, ko so pri nas rasle rastline, ki jih danes najdemo le še v vročih krajih: tako na primer praprotni velikostni dre-vesa. Pozneje so te rastline zgi-nile in na njihovo mesto so prišle druge, ki prvimi niso bile prav nič podobne. Tem pa so zopet sledile druge. Takih spre-memb je bilo siino veliko med tisočletji ali celo v milijonih let. Te rastline so se grmadile drugo vrh drugih in iz njih je nastal premog. Da mi boš bolj verjel, ti hočem pokazati nekaj kovov premoga in nekaj kamnov, kjer so te rastline vtisnjene, kakor so v herbariju med dvema po-pirjema. Premog je torej nastal, kakor sem ti že povedal, iz nagr-madenih rastlin in dreves. Vprašal me boš, kako se je izvršila ta sprememba. To pa ni tako lahko pojasniti. Zdi se mi, da si to še učenjakom težko, ker si do zdaj v tem še niso popolnoma edini. Nekateri domnevajo, da je vse te rastline odnesla voda s seboj in jih naplavila na določene kra-je. Drugi pa spet trdijo, da so to ostanki rastlin, ki so rasle na istem kraju, kjer je zdaj premog. Na podlagi te trditve so učenjaki sestavili račune, ob katerih se človeka loteva vrtoglavo. Izra-čunali so, da se more delati iz lesa, ki raste na površini enega hektara, plast premoga, ki je debela komaj dva milimetra. V premogovnikih pa je plast pre-moga ponekod debela dvajset do trideset metrov. Koliko časa je bilo treba, da so se te plasti naredile? Lahko si misliš, da gozd ne zraste v enem dnevu. Treba je najmanj sto let, da se razvije. Za plast premoga, ki je debela trideset metrov, je torej treba, da se je obnovilo pet tisoč gozdov, rastočih na istem mestu. Za to rast je bilo treba pet sto tisoč let. To je že lepo število, a še zdaleka ni zadostno, kajti dre-veša ne rastejo tako hitro drugo za drugim. Preden gozd umrje ter zraste nov in to še popolno-ma drugačen, mora preteči lepo število let. Vidiš torej, da je pet sto tisoč let malenkost in da jih je treba še mnogo več. Koliko? Tega ti ne vem povedati. Hotel sem ti le nekoliko pojasniti, kaj je premog, da boš z večjim vse-ljem in razumevanjem ogledoval mojo zbirko. Zdaj pa si jo og-lejva."

Obisk se je zavlekel do noči. Ob vsaki okamenini je začel ma-gister znova razlagati, tako da sem polagoma začel razumevati to, čemur sem se prej tako čudil. Naslednjega dne sva se zopet sešla v rudniku.

"Magister, ali si bil zadovoljen

Isti trušč se je še vedno slišal, le da je postajal čedalje močnejši, čedalje strahotnejši. Nobenega dvoma ni bilo več, da od nekd vdira voda v rudnik.

Naredil sem komaj deset kora-kov, ko sem zagledal magistra, ki je odhajal po rovu, da se pre-priča o tem, kaj se godi.

"Voda je v rudniku!" je zakli-cal stric Gaspard.

"Divonna je prodrla v rove," sem pristavil.

"Meša se ti."

"Reši se!" je zakričal magister.

"Zaenkrat pa je važno, da zna delati," je pristavil stric.

Dal mi je v roke klin, da bi mu pomagal odtrgati kos pre-moga. Vozači so morali pogosto-krati pomagati rudarjem.

Ko sem tretjič prispel v bli-žino jaska, kjer je bilo dvigalo, sem zaslišal nek nenavaden trušč, kakršnega še nisem slišal, odkar sem nadmestoval Alek-seja. Bil je tako oglušujoč, da se mi je zdelo, da se ruši ves rud-nik. Poslušal sem nekaj časa. Hrup se je ponavljal in se ogla-šal od vseh strani. Kaj naj to pomeni? Strah me je prevzel in hotel sem zbežati proti izhodu.

Vendar so se drugi že tolikokrat norčevali iz mene zaradi moje strahopetnosti, da sem se zdaj premagal, ker me je bilo sranj.

Morda je bila eksplozija; mogoče je kak voziček zgrmel na dno; morda se je sesul del rova.

Nenadoma pa je pridrvela mi-mo mene cela tropa podgan ka-kor četa konjenice. Zaslišal sem po tleh neko šumenje, kakor da bi tekla voda.

Sklonil sem se s svetilko k tlo-m. Res je bila voda. Prihajala je s tiste strani, kjer je bil izhod. Trušč, ki sem ga pravkar slišal, je povzročila voda, ki je pridrla v rudnik. Pustil sem voziček na mestu in stekel k stricu.

"Stric Gaspard, voda je v rud-niku!"

"Kakšne neumnosti govoriš?"

"Luknja je nastala pod reko. Rešimo se!"

"Pusti me pri miru!"

"Poslušaj vendar!"

Moj glas je bil tako spru-menjen, da je stric za trenutek prenehal z delom in prislutnil.

(Dalje prihodnjič)

Naš položaj nikakor ni bil tak, da bi mogli zgubljati čas s kaka-mi obzirnostmi. Stric se je prvi povzpel navgor. Jaz sem šel z njim, zadnji pa je šel magister. Za nami so v veliki razdalji pri-hajali drugi. Še nikdar nisimo prehodili teh štirideset metrov, ki so ločili tretje nadstropje od drugega, s tako naglico. Nismo pa še dospeli do vrha, ko nam je nenadoma začela padati voda z vrha na glavo in nam v hipu pogasila svetilke.

"Držite se trdno!" je zakričal stric Gaspard.

On, magister in jaz smo se držali dovolj trdno za lestev, da nas voda ni potegnila s seboj v globlino. Vsi oni pa, ki so šli za nami, pa se ji niso mogli usta-vljati. Če bi ne bili že skoraj na vrhu, bi tudi mi brčkone ne mog-li vzdržati, ker je voda drla z vedno večjo silo navzdol.

(Dalje prihodnjič)

IMA POŠTENA VLADA MOLITEV V MESTNI HIŠI?

MAYOR DENNIS J. KUCINICH

POSEBNI INTERESI SE UVRŠČAJO ZA KOS MESTNE HIŠE

RACUNALNIKI — Župan Kucinich skuša dobiti mestni svet za odpoved nepošteno računalniške po-godbe, kar bi prihranilo davkoplačevalcem v nasled-njih petih letih 8 milijonov dolarjev. Če on zgubi, bodo davkoplačevalci še dalje prekomerno obreme-njeni.

MESTNA ELEKTRARNA — Mestna elektrarna je vredna 250 milijonov dolarjev. CEI jo hoče dobiti za 58 milijonov, CEI zahteva, da mesto opusti tožbo proti trustu za 325 milijonov dolarjev proti njej. CEI hoče monopol nad električno silo, da bi mogla višati cene. Kucinich je edini, ki zapira CEI pot do banke.

DAVNI POPUSTI — Župan Kucinich varuje last-nike domov s tem, da vstraja pri zahtevi, naj velika podjetja plačajo svoj pravični del davkov. On stopa na velike palce, ko ustavlja davčna znižanja.

LJUDSKI PRENAŠALEC — Župan Kucinich je proti zapravitvi 41 milijonov davčnega denarja za to. George Forbes in Basil Russo pravita, da bo ljudski prenašalec — tekoč trak za prenašanje ljudi sredi mesta — spet na programu, ko bo Kucinich izven mestne hiše.

Support Kucinich Committee, Blanche Nofel, Secretary • 532 E. Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44114 • Telephone 771-0771

ORGANIZIRANI ZLOČINCI so bili vključeni na javno plačilno list prejšnjih mestnih uprav, nekateri celo na zelo visoka mesta. Eden od teh je sedaj na FBI seznamu 10 najbolj iskanih oseb. Kucinich je končal podtalnema svetu dostop v mestno hišo.

CIVILNI NADZOR NAD POLICIJO je na tehtnici. Policija je pokazala, da noče ubogati župana, ki vstraja pri zahtevi, da vrši svojo službo. Ali hočete, da bo policija nadzirala mestno hišo?

VODNIKI MESTNEGA SVETA so še zmeraj v ka-zenski preiskavi zaradi škandala v zvezi s plačili karnevalov. Če bo Kucinich poražen, kdo bo dovolj močan, da bo skrbel za poštenost mestnega odbora?

ZUPAN???? George Forbes je dejal, da bo pu-stil strankinim vodnikom izbrati novega župana, če bo Kucinich poražen. Forbes je partijski glavar. Uganite, kdo bo prihodnji župan.

REPUBLIC STEEL DOGOVOR — Republic Steel dobiva preko 155 milijonov dolarjev v davčnem denarju kot dolgoročno darilo od uprave pristanišča. Samo Kucinich se bori proti temu darilu javnega denarja močni korporaciji.

PROPOSED RECALL CITY OF CLEVELAND	
A majority affirmative vote is necessary for passage.	
"Shall Dennis J. Kucinich be removed from the office of mayor by recall?"	
☒ "For the recall of Dennis J. Kucinich." ☐ "Against the recall of Dennis J. Kucinich."	

SUNDAY, AUGUST 13
VOTE AGAINST RECALL
SUPPORT KUCINICH — THE PEOPLE'S MAYOR

Rumena zaslava nad beneško laguno

Pred petimi leti je začel velja-ti poseben zakon za rešitev Be-netk. Italijanski parlament ga je sprejel potem, ko so tudi najbolj znana imena iz sveta kulture in znanosti iz tujine dvignila pre-plah: Benetke umirajo, zastrup-ljene z odpadki industrij iz Me-ster ter Marghere, zadušene od voda novih kanalov, ki so jih izkopali, da bi napravili pot lad-jam za prevoz nafte; temelji hiš se pogrezajo, palače propadajo.

Takrat je bila Italija prizorišče krvavih besednih bitk, podpiso-vanja apelov in mnogi tujci so ponudili svoj denar za rešitev tega mesta. Parlament je dal mestu 300 milijard lir, s kateri-mi naj bi v petih letih razrešilo svoje probleme. Pet let je sedaj minilo, stvari pa so tam, kjer so bile. Na mostu Rialto še vedno plapolata rumena zastava, sred-njeveško znamenje za kugo, ki duši mesto. Od tristo milijard lir jih je mestnim očetom uspelo uporabiti le okoli petdeset. Z njimi so zgradili vodovod do Marghere, kajti prejšnji vodni viri so bili zaradi ugrezavanja te-rena neuporabni.

Toda kaj se je zgodilo z osta-limi 250 milijardami? Od te vsote manjka danes le toliko denar-ja, kolikor so ga uporabili za ustanavljanje komisij za reše-vanje beneških problemov, ostali denar čaka neuporabljen. V teh dneh se je zvedelo, da so bili vsi projekti za reševanje Benetk, ki so jih z razpisi te komisije posla-le v svet, zavrnjeni. Ni se torej samo naredilo ničesar, ampak tudi ne vedo, kaj bi naredili.

Sicer težave Benetk niso tako starega datuma. Razen tega, da se palače ob kanalih pač krušijo, izvira največ tegob iz dne, ko je bila zgrajena cesta, ki povezu-je laguno s celino, in potem, ko so z obočkov preselili v Mestre industrijske obrate — zato, da ne bi onesnaževali mesta. Ti ob-

rati pa so se v nekaj letih razvili v industrijske velikane. Ob Me-strah in Margheri gradijo sedaj že tretjo industrijsko cono, ki spreminja laguno zaradi nujnosti prometnih povezav v odprto morje. Širjenje industrijskih ob-jektov je zahtevalo poglobljanje kanalov, ki so jih doži stoletja ohranjevali v najbolj skromnih razsežnostih, da ne bi spremenili lagune v odprto morje. Da ne bi porušili ravnovesja v odtoku in pritoku voda v laguno, so doži ladjam s težjimi tovari prepove-dovali vstop v laguno in so mo-rale del tovora izkrcati na Lido. Danes pa zapljuje v laguno celo tankerji. Benečani, zaljubljeni v svoje mesto, zatrjujejo, da niso potrebni nikakršni posebni za-koni za reševanje mesta, ampak samo upoštevanje tisoč let ve-ljavnih norm, nad katerimi so bedeli doži. Danes priteka v la-guno ogromno več vode kot ne-koč in vse slabo, s katerim se srečuje mesto, izvira prav iz zru-šenega vodnega ravnotežja.

Nekateri pravijo, da bi Be-netke brez industrijskih con Me-ster ter Marghere umrle, toda več je onih, ki so prepričani, da umira mesto prav zaradi njih. Benetke zatrjujejo, da ne rabijo delovnih mest v teh conah. Ob tem se porajajo tudi načrti, naj bi laguno in industrijske cone umetno ločili s pomolom. Vendar posebni zakon za zaščito Benetk, izglasovan v parlamentu pred petimi leti, jamči za ozemeljsko integriteto mesta in to dejanje bi pomenilo poseganje v naravo. Toda, zatrjujejo v Benetkah, zdi se, da je prav v tem edina mož-na rešitev za mesto. To pa bo le začetek, menijo v Italiji. Ločitev Benetk od industrijske okolice bo prvi korak k ustanavljanju mest — muzejev, kajti, zakaj ne bi po Benetkah postavili za zi-dove še Siene ali Firenc?

P. B.

AMERISKA DOMOVINA

bi morala biti

vsaki slovenski hiši

PATRONIZE OUR ADVERTISERS

Keep the American Home Alive

NEW ENLARGED & REVISED EDITION!
SLOVENIAN INTERNATIONAL COOKBOOK
WOMEN'S GLORY - THE KITCHEN

To order, send \$4.50 plus 50c for postage per copy to:

Slovenian Women's Union

431 N. Chicago Street — Joliet, Ill. 60432

The Holy Family Society of the U.S.A.
ONE FAIRLANE DRIVE JOLIET, IL 60434

Since 1914...

... the Holy Family Society of the U.S.A. has been dedicated to the service of the Catholic home, family and community. For half-a-century your Society has offered the finest in insurance protection at low, non-profit rates to Catholics only

LIFE INSURANCE • HEALTH
AND ACCIDENT INSURANCE

Historical Facts

The Holy Family Society is a Society of Catholics mutually united in fraternal dedication to the Holy Family of Jesus, Mary and Joseph.

Society's Catholic Action Programs are:

1. Scholarships for the education of young men aspiring to the priesthood.
2. Scholarships for young women aspiring to become nuns.
3. Additional scholarships for needy boys and girls.
4. Participating in the program of Papal Volunteers of Latin America.
5. Bowling, basketball and little league baseball.
6. Social activities.
7. Sponsor of St. Clare House of Prayer

Družba

sv. Družine

Officers

President	Joseph J. Konrad
First Vice-President	Ronald Zefran
Second Vice-President	Anna Jerisha
Secretary	Robert M. Kochevar
Treasurer	Anton J. Smrekar
Recording Secretary	Nancy Osborne
First Trustee	Joseph Sinkovec
Second Trustee	Frances Kimak
Third Trustee	Anthony Tomazin
First Judicial	Mary Riola
Second Judicial	John Kovas
Third Judicial	Frank Toplak
Social Director	Nancy Osborne
Spiritual Director	Rev. Aloysius Madic, O.F.M.
Medical Advisor	Joseph A. Zajar, M.D.